Posudek školitele na bakalářskou práci Kateřiny Rathouské: trendy manželské a mimomanželské plodnosti v České republice

Předkládaná bakalářská práce se tematicky orientuje na dnes živě diskutovaný problém proměny současné rodiny a to se zaměřením na trendy a struktury manželské a mimomanželské plodnosti v České republice. Je analyzováno období 1980-2008 a to za účelem vytyčení nastalých změn a konfrontace „starého“ a „nového“ modelu prokreačního chování na území České republiky.

Autorka začíná metodickou kapitolou, kde v přehledu popisuje definice užitých ukazatelů plodnosti, ale také specifickou metodu distribuce kategorie neudáno ve dvourozměrných tabulkách, kterou aplikovala na data, zahrnující tuto kategorii. Následuje teoretický vstup reprezentovaný kapitolou *Sociální souvislosti*. Na základě literatury jsou nastíněny ve stručném pohledu názory na změnu prokreačního chování ve vyspělých zemích a také na historický vývoj postojů a legislativy ve vztahu k dětem narozeným mimo manželství. Vlastní analytická část začíná informací o trendech demografických událostí (narození, v manželství, mimo manželství, předmanželské koncepce a sňatky). Následuje kapitola o exponované populaci, tj. o struktuře a vývoji žen v reprodukčním věku se zaměřením na věk a rodinný stav. Změny plodnosti podle rodinného stavu a věku jsou analyzovány za období 1986-2008 pomocí měr první kategorie. Míry druhé kategorie podle věku, legitimity a pořadí pak rozšířily předchozí aspekty o dimenzi pořadí. Práci uzavírá a shrnuje osmá kapitola založená na pokročilé metodě dekompozice, kde autorka ukazuje, že zatím větší váhu na změně podílu narozených svobodným matkám představuje rodinný stav a teprve v menší míře nárůst intenzity plodnosti svobodných.

Předložená bakalářská práce je v rozsahu 65 číslovaných stran, za kterými následují bohaté přílohy. Obsahově jsou zde ilustrovány zásadní demografické aspekty trendů manželské a mimomanželské plodnosti od počátku osmdesátých let dodneška. Tyto jsou správně komentovány. Práce zahrnuje dva nadstandardní přístupy, pokud ji hodnotíme v kontextu bakalářských prací: a to rozdělení distribucí neudáno ve dvourozměrných tabulkách a metodu dekompozice. Pokud lze něco vytknout jedná se o nepodstatné připomínky: obr. 3 (str. 31), ukazatel bylo možno převzít z webových stránek ČSÚ http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/obyvatelstvo_hu a nebylo třeba ho počítat, na str. 33 by stačil obr.5, protože obr.4 opakuje informaci, na str.48 by bylo lepší citovat původní zdroj (Human Fertility Database) a nikoliv přednášku. Jako celek však bakalářská práce je logicky sestavena, neobsahuje chyby, byla náročná na samotné zpracování a je i technicky dobře provedena, doporučuji ji proto k obhajobě.

V Praze 5.6. 2010 Prof. RNDr. Jitka Rychtaříková, CSc.